

Algemeen

- Er is deze week ontzettend veel gebeurd, waarbij de ontwikkelingen elkaar snel opvolgden in soms chaotische situaties.
- We zijn vooral bezig geweest met het handelen in acute situaties, tijd voor evaluatie of reflectie is er nauwelijks geweest. Daarom goed nu met de Raad te spreken.
- Dat betekent ook dat alles nog vers is, dus dat misschien niet alle informatie tot op detailniveau al bij mij bekend is.
- Voor nu is het van groot belang voor de stad om tot de-escalatie te komen. Voor vreedzaam protest is alle ruimte in deze stad en ik roep activisten op om daar gebruik van te maken, zonder daarbij wanordelijkheden te veroorzaken die politieoptreden noodzakelijk maken.
- De situatie in Gaza is op dit moment hartverscheurend. Het is dan ook heel begrijpelijk dat er mensen zijn die willen demonstreren. Vrijwel dagelijks vinden in Amsterdam demonstraties plaats in het kader van Palestina, soms zelfs meerdere op één dag. De driehoek hecht eraan te benadrukken dat het overgrote deel hiervan vreedzaam verloopt.

Vragen fracties per onderwerp

- **1. Kenmerken/groepen protesten**
- **2. Situatie Roeterseiland**
- **3. Situatie Binnengasthuis/oudemanhuispoort**
- **4. Politiegeweld**
- **5. Toekomst/nieuwe demonstraties**
- **6. Overig**

1. Kenmerken/groepen protesten

CDA: Hoe beschouwen we de protesten? Spreken we van een 'demonstratie' en 'manifestatie', 'rellen', 'ongeregeldheden'? Zien we die als een interne UvA aangelegenheid met maatschappelijke impact of iets wat in de openbare ruimte afspeelt? Op welke manier beïnvloedt dit het (juridisch) handelingskader van de gemeente? (dit gaat met name over maandag Roeterseiland)

- Wat wij deze week hebben gezien, zowel op Roeterseiland als op het Binnengasthuisterrein, is een vermenging van vreedzame demonstranten met elementen die andere motieven hadden. Daarbij stond op het ene moment de vrije meningsuiting op de voorgrond, terwijl op andere momenten vooral sprake was van een bezetting waarbij men voorbereidingen trof op een confrontatie met de politie.
- Wat betreft de bezetting van gebouwen en terreinen van de UvA: daar is de universiteit primair verantwoordelijk. Al is evident dat een bezetting van een universiteitsgebouw gevolgen heeft voor wat er in de openbare ruimte speelt.
- Dit alles maakte het optreden deze week buitengewoon ingewikkeld.
- Gedurende de dagen is in de driehoek steeds zorgvuldig gekeken naar het juridisch kader voor het optreden.

CDA: Ik heb protesten gezien bij het Nationaal Holocaust museum. Dit is wmb niet acceptabel en vertoont trekken van antisemitisme (of hoe ik dit dan ook genuanceerd op kan schrijven). Zijn synagogen, israelische scholen, holocaust museum etc voldoende beschermd; is er aanleiding om te verwachten dat daar protesten ontstaan? Welke signalen zijn er uit de Israelische / Joodse gemeenschap gekomen mbt de demonstraties? Hebben we mogelijkheden om het gevoel van veiligheid bij hen te versterken?

- Tijdens de acties afgelopen week zijn door het OM geen strafbare uitingen geconstateerd. De acties hebben zich ook niet gericht op Joodse objecten.
- Er is vanuit de KMAR en politie voortdurend aandacht voor het beschermen van joodse objecten en panden in de stad.
- Er is regelmatig overleg tussen de driehoek en vertegenwoordigers van de Joodse gemeenschap over de veiligheid van de gemeenschap en de bewaking van joodse objecten en panden in de stad. Ook bij demonstraties heeft de driehoek daar extra aandacht voor.
- Mij hebben nog geen signalen bereikt dat er specifiek naar aanleiding van de acties deze week gevoelens van onveiligheid zijn ontstaan.

CDA, JA21: in welke mate zijn de protesten gecoördineerd? Is er één groep met vaste aanspreekpunten? Of zijn het allemaal losse verbanden? er iets gezegd worden over de samenstelling van de groep? Zijn het losse groepjes die toevallig samenkwamen? Zijn er links met buitenlandse organisaties? Zit er buitenlandse sturing achter de (groepen van) de demonstranten?

- De protesten leken in een hoge mate gecoördineerd en voorbereid te zijn, maar er was geen sprake van één groep met een vast aanspreekpunt.
- We hebben telkens grote groepen studenten en ook docenten gezien, maar daar sloten zich groepen bij aan waarbij uit gedrag bleek dat zij andere motieven hadden. Dan denk ik aan het prepareren op een confrontatie met de politie.
- Er is geen informatie over buitenlandse sturing.

CDA: Kloppen de berichten dat een substantieel deel van de demonstranten die zich uitgeven als UvA studenten en docenten in werkelijkheid helemaal niet aan de UvA te relateren zijn?

- De demonstranten bestonden niet alleen uit studenten en docenten van de UvA. Er waren ook andere groepen betrokken bij de demonstraties. Verder was het moeilijk om de groepen demonstranten te identificeren vanwege de situatie die ontstond bij Roeterseiland en het Binnengasthuisterrein (blokkades opwerpen, gezicht bedekkende kleding, geen toegang tot gebouwen).

2. Situatie Roeterseiland

DENK: Had de UvA de eerste nacht aangifte ingediend of alleen de studenten gevorderd te vertrekken en een oproep gedaan?

- De UvA heeft aan het begin van de avond de oproep gedaan om de bezetting te beëindigen. Na meerdere oproepen vorderde de UvA de actievoerders circa 22:00 uur een laatste maal.
- Aan die vordering werd geen gehoor gegeven en de UvA liet weten aangifte te gaan doen van erfvredebreuk. De formele aangifte is volgende dag opgenomen door politie.

DENK: Hadden de pro-Israëlische provocateurs een tegendemonstratie aangemeld, achteraf wellicht?

- Er was geen tegendemonstratie aangemeld of bekend. Ook niet achteraf.

GroenLinks: Hadden de demonstranten niet gewoon een tijd kunnen bivakkeren op het Roeterseiland? Welke noodzaak was er om die demonstratie maandagavond te ontbinden?

- Allereerst wenste de UvA geen gebarricadeerd tentenkamp op het eigen terrein en gaf men aan daar aangifte van te gaan doen.
- Daarbij kwam dat het karakter van vreedzaam protest naarmate de dag vorderde naar de achtergrond verdween en de driehoek de situatie onveilig vond, onder meer vanwege de ontoegankelijkheid voor hulpdiensten bij incidenten en de signalen dat werd geprepareerd op een confrontatie.

3. Situatie Binnengasthuis/oudemanhuispoort

VVD, PvdA: Waarom is er dinsdagavond niet ingegrepen bij de bezetting Binnengasthuisterrein? Ik sprak een ME commandant die vertelde dat er dinsdagavond genoeg capaciteit was om in te grijpen maar dat er door bm anders is beslist vanwege demonstratierecht, klopt dit?

- De driehoek besloot om dinsdagavond niet in te grijpen omdat de UvA nog geen aangifte had gedaan ende activisten niet had gevorderd te vertrekken.
- De UvA had aangegeven tijd nodig te hebben voor overleg met de actievoerders, om te kunnen deëscaleren. De UvA wilde in gesprek gaan met de demonstranten op woensdagochtend 8 mei.
- Enkele barricades werden weggehaald, waardoor de overlast en verkeershinder van de barricades werden beperkt.
- Voor het uitvoeren van een complexe ontruimingsoperatie in de avond en nacht is goede voorbereiding nodig. Als er te snel moet worden opgetreden dan kan de situatie uit de hand lopen en escaleren. Daardoor zou een eventuele operatie in het donker moeten plaatsvinden, wat in de drukke en oude binnenstad extra risico's met zich mee bracht.
- Ook een operatie alleen gericht op het opruimen van de barricades in de openbare ruimte - terwijl de panden nog bezet zouden blijven - bracht het risico op een stevige confrontatie met de activisten met zich mee.
- Er waren concrete signalen van verzamelde stenen en vuurwerk, waardoor dit een reeel risico was..

PvdA: Hoe is doorgaans aan de demonstranten duidelijk gemaakt dat ze in overtreding waren?

- Roeterseiland: allereerst heeft de UvA herhaaldelijk opgeroepen het terrein te verlaten. Daarna is meermaals door de politie gevorderd en gewaarschuwd dat zou worden opgetreden, indien men daar geen opvolging aan zou geven.
- Binnengasthuisterrein: De politie heeft de aanwijzing gegeven aan de demonstranten om de blokkades op te ruimen, vreedzaam te vertrekken en naar het Rokin te gaan als alternatieve demonstratielocatie. Toen daar geen gehoor aan werd gegeven is de demonstratie ontbonden en is dit herhaaldelijk naar de demonstranten gecommuniceerd.

PvdA: Hoe is de communicatie met demonstranten verlopen tijdens de protesten?

- Het was voor de politie zeer moeilijk om contact te maken met de actievoerders.

4. Politiegeweld

GL: kunt u reageren op het statement van Amnesty, waarin wordt gevraagd om een evaluatie van het optreden, waaronder de toepassing van geweld door politie. Ook stelt Amnesty dat op momenten beter onderscheid gemaakt had moeten worden tussen vreedzame demonstranten en de groep die geweld gebruikte.

- Amsterdam heeft het demonstratierecht zeer hoog in het vaandel staan. We steken als driehoek veel tijd en energie in het faciliteren en beschermen van demonstraties, en dat doen wij met liefde. Het is onze plicht.
- Vanzelfsprekend proberen wij altijd onderscheid te maken tussen vreedzame demonstranten en groepen of personen die niet vredelievend zijn. Ook in de situaties op maandag, woensdag en donderdag hebben we dat naar beste weten gedaan, al was dat wel ingewikkeld. Ook omdat de actievoerders terreinen zelf hadden gebarricadeerd en contact met de politie moeizaam verliep.
- Telkens is actievoerders herhaaldelijk de kans gegeven de plek te verlaten, en is gewaarschuwd voor politieoptreden. Gelukkig werd daar ook door velen gehoor aan gegeven.
- Voor de groepen die achterbleven, en van waaruit ook geweld werd gebruikt richting politie is dat onderscheid tijdens het optreden heel moeilijk te maken.
- Dat neemt natuurlijk niet weg dat geweldsinzetten van de politie achteraf altijd beoordeeld moeten worden. Alle geweldsinzetten worden gemuteerd en intern geëvalueerd. Personen die gewond zijn geraakt roepen wij altijd op een klacht in te dienen of aangifte te doen.

PvdA: Weten we hoeveel gewonden er zijn (zowel aan kant politie als demonstranten)

- Voor zover bekend zijn er in totaal 6 gewonden (maandag 1, woensdag 5) geraakt aan de politiezijde. Het aantal gewonden onder actievoerders is niet bekend.

5. Toekomst/nieuwe demonstraties

PvdD, CDA: als de UvA niet toegeeft aan de eisen, wat is dan de verwachting voor toekomstige demo's, mogelijke toename in schaal en vernielingen? Hoe is de driehoek van plan hiermee omgaan? Welke scenario's voor komende weken liggen voor en hoe bereiden we ons daar op voor?

- De-escalatie is nu van het grootste belang. Binnen de UvA is dat een opdracht, maar ook voor ons als college, raad en inwoners van Amsterdam.
- De driehoek geeft maximale ruimte aan vreedzaam protest en zal vreedzaam protest altijd faciliteren. De driehoek roept activisten op om binnen de kaders van de wet hun actie te voeren.
- De driehoek monitort nauwgezet de sentimenten en is voorbereid op uiteenlopende scenario's. naar verwachting zal de actiebereidheid groot blijven. Aan vreedzaam protest biedt de driehoek alle ruimte. Bij strafbare gedragingen of wanordelijkheden zullen we genoodzaakt zijn om in te grijpen, en zal daartegen in eerste instantie op de-escalerende wijze worden opgetreden door de politie.
- Daarnaast draagt de UvA de verantwoordelijkheid voor de bescherming van de eigen gebouwen en terreinen.

Er is bij een bijeenkomst van het draaiboek vrede aandacht geweest voor sentimenten en onrust na de demonstraties.

Draaiboek Vrede

Sinds 7 oktober is het Draaiboek Vrede actief. Draaiboek Vrede is een instrument om signalen en sentimenten op te halen over het conflict in het Midden-Oosten en de gevolgen daarvan in Amsterdam. Deze informatie wordt opgehaald door onze frontlijnwerkers zoals straatcoaches, jongerenwerkers en medewerkers van de stadsdelen en directies. Zij hebben contacten met jongeren, sleutelfiguren, maatschappelijke en religieuze organisaties.

Sentiment woensdagochtend 8 mei (na Roeterseiland)

Naar aanleiding van de ontruiming van het Roeterseiland zijn alle frontlijnwerkers gevraagd alert te zijn op signalen over de weerslag van de ontruiming bij bewoners. De volgende relevante sentimenten zijn waargenomen:

- Door het gebruikte geweld en de vernieling gaat het krediet voor de demonstranten deels verloren.

- Er zijn geen signalen dat ook andere jongeren, zoals islamitische jongeren uit Amsterdamse wijken zich hebben aangesloten bij de protesten van de studenten. Vanuit het welzijnswerk komen geen signalen men zich daar erg betrokken voelt bij de studentenprotesten.
- Het conflict in Gaza leeft wel heel sterk binnen de islamitische gemeenschap in Amsterdam, vooral online en in eigen kring. Er is veel verdriet over de slachtoffers en woede over de militaire acties van de Israëlische regering. Maar ook over de opstelling van de Nederlandse overheid. Dit alles speelt ook bij veel andere Amsterdammers.
- Er is ook kritiek op de gemeente Amsterdam hoorbaar. Het gevoel leeft dat er te weinig aandacht is voor het verdriet van de Palestijnse Amsterdammers en alle andere mensen die zich sterk verbonden voelen met de slachtoffers in Gaza.
- Dit voedt het sentiment dat er wordt gemeten met twee maten. Er zou verhoudingsgewijs veel meer aandacht zijn voor de Joodse Amsterdammers. Voorbeelden hiervan zijn dat Gaza niet genoemd is in de 4 mei speech en het hijsen van de Israëlische vlag op het stadhuis wordt (nog steeds) genoemd. Maar ook dat XR-demonstranten anders worden behandeld dan pro-Palestina demonstranten.

6. Overig

PvdA en anderen: is er een beeld van de schade? Gaan we dat op specifieke personen of groepen verhalen? Wordt schade na demonstraties vaker verhaald op demonstranten?

- De precieze schade is nu moeilijk te benoemen, maar u heeft allen kunnen zien dat die in het bijzonder op het Binnengasthuisterrein, maar ook op Roeterseiland fors is.
- De UvA zal zich mogelijk kunnen voegen in eventuele strafzaken. Voor schade aan gemeentelijke eigendommen kan de gemeente dat doen. Of dat haalbaar is, is in dit stadium niet te zeggen.

PvdD: kan ze ook wat zeggen over de grote ophef in de media en landelijke politiek over het vermeende gebruikte geweld van demonstranten hier, tov de aandacht die er is voor het geweld in de oorlog daar?

- Het is niet aan mij om de keuzes die de vrije pers maakt te becommentariëren.